

Ainekava

Eesti keel I kooliaste

Ainekava aluseks on riiklik õppekava ja selle lisa nr 1 ning põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava. Põltsamaa Ühisgümnaasiumi ainekavas on välja toodud rõhuasetused, kooli eripärast tulenevalt olulisim. Kooli ja valdkonna eripärad on kirjeldatud kooli õppekava üldosas ning valdkonnakavades.

Õppeaine kirjeldus

Põhikooli keeleõpetuse eesmärgiks on tundma õppida, osata ja vallata loomulikku keelt, mis on mõtete ja tunnete vahendaja, kultuurilise, riikliku ja iseenda identiteedi kandja ning rahvuskultuuri vundament. Eesti keele valdamine Eestis on hariduslik vajadus, mis on eduka ja jätkusuutliku õppimise eeldus kõikides õppeainetes.

Kooliastme teadmised, oskused ja hoiakud

Õpilane:

- 1) mõistab rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust;
- 2) väärtustab eesti keelt;
- 3) omandab eesti keele lugemistehnika;
- 4) loeb eesmärgistatult eri allikatest ja keskkondadest;
- 5) kirjutab eesmärgistatult eri liiki tekste käsikirjaliselt ja arvutil eri keskkondades;
- 6) väljendab end selgelt ja asjakohaselt suuliselt ning kirjalikult;
- 7) analüüsib individuaalsete võimete piires eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste;
- 8) tunneb eri tüüpi ja liiki tekstide ülesehitust ning mõistab nende sisu;
- 9) kujundab lugemise kaudu esmaseid hoiakuid ja tõekspidamisi, väärtustab lugemist.

Hindamine

Emakeele tundides arendavad õpilased kõikides õppeainetes vajalikku suulist ja kirjalikku väljendus- ning suhtlusoskust, õpivad lugema ja mõistma eri liiki tekste, rikastavad sõnavara ning avardavad maailmapilti.

Hinnatakse õpilase suulist keelekasutust, s.o kõnelemist ja kuulamist. Hinnatakse jutustavaid tekste, näiteks suulisi ümberjutustusi, jutustust pildi, pildiseeria või muu alusteksti põhjal, jutustusi enda elust. Suuline keelekasutus hõlmab eneseväljendust tavaolukorras ning eakohase suulise teksti mõistmist ja edastamist.

Hinnatakse õpilase lugemist, s.o lugemistehnikat, kirjandus- ja muude tekstide tutvustamist, analüüsi ja mõistmist. Hinnatakse lugemistehnilist vilumust ja oskust loetud tekstiga jõukohaste juhiste järgi eesmärgistatult töötada.

Hinnatakse õpilase kirjutamist, s.o kirjatehnikat, õigekirja ja tekstiloomet. Hinnatakse õigekirjaoskust

õpitud keelendite piires ning suutlikkust väljendada end loovalt ja eesmärgipäraselt. Põhirõhk on loetava käe kirja saavutamisel.

Klass: 1.	Tunde nädalas: 8 tundi
-----------	------------------------

Õpitulemused	Õppesisu	Üldpädevused, läbivad teemad, lõimingud
	Mida õpetajad õpetavad, mida õpilased õpivad? (teemade lühikirjeldus)	Kuidas toetatakse üldpädevuste saavutamist? Milliseid läbivaid teemasid käsitletakse? Millised on lõimingu võimalused?
Suuline keeletegevus (kuulamine, kõnelemine) Õpilane eristab häälikuid (asukoht ja järjekord sõnas), täishääliku pikkusi.	Helide, häälte ja häälikute eristamine (asukoht ja järjekord sõnas), hääliku pikkuse eristamine, põhirõhk täishääliku pikkuse muutmisel ja eristamisel. Häälik, täht, täishäälikud, kaashäälikud	Pädevused: <i>Sotsiaalne ja kodanikupädevus</i> - teeb koostööd õpetaja ja kaasõpilastega. <i>Õpipädevus</i> - töötab individuaalselt ja rühmas; seostab omandatud teadmisi varemõpitu ja kogetuga. <i>Suhtluspädevus</i> - suudab ennast selgelt väljendada, esitleb enda seisukohti.
Toimib õpetaja ja kaaslase suulise juhendi järgi. Kuulab õpetaja ja kaaslase esituses lühikest eakohast teksti, mõistab kuuldu lause, jutu sisu.	Õpetaja ja kaaslase kuulamine ning suulise juhendi järgi toimimine. Õpetaja ja kaaslase ettelugemise kuulamine. Kuuldu ja nähtu kommenteerimine. Sõna, lause, jutt	Ainetevaheline lõimumine: <i>Inimeseõpetus</i> – liiklusteemaliste ülesannete lahendamine, pere ja sotsiaalsete suhete ning rahvakalendri tähtpäevadega seotud teemade käsitlemine, töökorralduste kuulamine ja mõistmine. <i>Kunsti- ja tööõpetus</i> – õpitud teemade käsitlemine ja seostamine käeliste tegevustega, töökorralduste kuulamine ja mõistmine. <i>Kehaline kasvatus</i> – aktiivsed ja liikumist nõudvad kehakultuuripausid, töökorralduste kuulamine ja mõistmine.
Teab, et sõnadel on lähedase või vastandtäheendusega sõna ja nimetab neist mõningaid.	Töö sõna tähendusega, sõnatähenduse selgitamine ja täpsustamine. Vastandsõna	Läbivad teemad: <i>Keskkond ja jätkusuutlik areng</i> – õpilane hoiab ja kaitseb keskkonda, omab teadmisi taaskasutusest ja prügi sorteerimisest.

		<i>Väärtused ja kõlblus</i> – õpilane tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi, järgib neid koolis ja väljaspool kooli.
Väljendab end suhtlusolukordades arusaadavalt: palub, küsib, tänab, vabandab.	Häälde- ja intonatsiooniharjutused. Häälde harjutamine, hääle tugevuse kohandamine olukorrale. Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumine, tänamine) valik suhtlemisel. Lihtlauseliste küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine. Küsimus, vastus	Pädevused: <i>Sotsiaalne ja kodanikupädevus</i> - teeb koostööd õpetaja ja kaasõpilastega. <i>Õpipädevus</i> - töötab individuaalselt ja rühmas; seostab omandatud teadmisi varemõpitu ja kogetuga; analüüsib oma teadmisi ja oskusi. <i>Suhtluspädevus</i> - suudab ennast selgelt väljendada, esitleb enda seisukohti. Ainetevaheline lõimumine:
Jutustab suunavate küsimuste toel kuuldust, nähtust, loetust.	Esemete, nähtuste, tegelaste jms võrdlemine, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitamine. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus. Klassiga ühiselt kogetud sündmuste vahendamine jutustades: jutustamine eri rollides. Pantomiim-mõistatused tuttavate juttude kohta. Jutustamine, võrdlemine	<i>Matemaatika</i> – tekstülesannete lahendamine (teksti mõistmine), esemete võrdlemine ja rühmitamine, töökorralduste kuulamine ja mõistmine. <i>Inimeseõpetus</i> – pere ja sotsiaalsete suhete ning rahvakalendri tähtpäevadega seotud teemade käsitlemine, töökorralduste kuulamine ja mõistmine. <i>Loodusõpetus</i> – aastaring looduses teemade käsitlemine, töökorralduste kuulamine ja mõistmine.
Koostab õpetaja abiga pildiseeria või küsimuste toel suulise jutu.	Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas. Jutustamine kuulatu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria, etteantud teema põhjal; aheljutustamine. Pildiseeria	<i>Kunsti- ja tööõpetus</i> – õpitud teemade käsitlemine ja seostamine käeliste tegevustega, töökorralduste kuulamine ja mõistmine. Läbivad teemad: <i>Kultuuriline identiteet</i> – õpilane väärtustab omakultuuri, kombeid ja traditsioone. <i>Tervis ja ohutus</i> – õpilane järgib tervislikke eluviise, käitub turvaliselt ning aitab kaasa tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.
Esitab luuletust peast.	Tuttava luuletuse, dialoogi peast esitamine. Luuletuste ilmekas	

	(mõtestatud) lugemine. Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga. Luuletus, riimuvad sõnad	<i>Väärtused ja kõlblus</i> – õpilane tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi, järgib neid koolis ja väljaspool kooli. Lõiminguteemad: Tuleb sügis Minu pere Rahvakalendri tähtpäevad novembris Tuleb talv. Talveks valmistumine Jõulude ootel Mina ja sõbrad Kevade tunnused Aastaring looduses
Lugemine Õpilane tunneb häälik-tähest vastavust, loeb õpitud teksti enam-vähem ladusalt, lausehaaval üksiku peatusega raskema sõna ees oma kõnetempos või sellest aeglasemalt.	Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. Trükitähtede (nii suurte kui väikeste) tundma õppimine. Tähtedest sõnade ja sõnadest lausete lugemine. Täht, sõna, lause, sisukord	Pädevused: <i>Sotsiaalne ja kodanikupädevus</i> - teeb koostööd õpetaja ja kaasõpilastega. <i>Kultuuri- ja väärtuspädevus</i> - õpilane väärtustab ümbritsevat keskkonda ja looduslikku mitmekesisust; väärtustab loomingut ning on oma ettevõtmistes loominguline. <i>Õpipädevus</i> - töötab individuaalselt ja rühmas; seostab omandatud teadmisi varemõpitu ja kogetuga; analüüsib oma teadmisi ja oskusi. <i>Suhtluspädevus</i> - suudab ennast selgelt väljendada, esitleb enda seisukohti. Ainetevaheline lõimumine: <i>Matemaatika</i> – tekstülesannete lahendamine (teksti mõistmine) <i>Loodusõpetus</i> – teksti mõistmine, aastaring looduses teemade käsitlemine, töökorralduste kuulamine ja mõistmine. <i>Kunsti- ja tööõpetus</i> – õpitud teemade käsitlemine ja seostamine käeliste tegevustega, töökorralduste kuulamine ja mõistmine.
Mõistab häälega või endamisi (vaikse häälega või huuli liigutades) lugedes loetu sisu.	Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo, oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse). Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnaühendite lugema õppimine. Enda ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust. Jutustava ja kirjeldava teksti ning teabeteksti (õpilaspäevik, kutse, õnnitlus, tööjuhend, raamatu sisukord) lugemine. Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid), skeemide lugemine õppekirjanduses. Tööjuhend, kutse, õnnitlus	

<p>Vastab teksti kohta käivatele küsimustele, mille vastused on palas otsesõnu öeldud.</p>	<p>Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Tegelaste iseloomustamine. Küsimustele vastamine, millele vastus on tekstis otsesõnu kirjas.</p>	<p>Läbivad teemad: <i>Keskkond ja jätkusuutlik areng</i> – õpilane hoiab ja kaitseb keskkonda. <i>Kultuuriline identiteet</i> – õpilane väärtustab omakultuuri, kombeid ja traditsioone. <i>Väärtused ja kõlblus</i> – õpilane tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi, järgib neid koolis ja väljaspool kooli.</p>
<p>Mõtleb jutule alguse või lõpu.</p>	<p>Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel. Loole alguse ja lõpu mõtlemine.</p>	<p>Lõiminguteemad: Minu huvid ja hobid Minu pere Mina ja sõbrad Rahvakalendri tähtpäevad Hoian loodust! Mina ja loomad</p>
<p>On lugenud mõnda lasteraamatut, nimetab nende pealkirja ja autoreid, annab loetule emotsionaalse hinnangu (lõbus, tõsine, igav ...).</p>	<p>Tekstiliikide eristamine: jutt, muinasjutt, luuletus, mõistatus. Loetud raamatu autori, kunstniku (illustraatori), tegelaste nimetamine, loetust jutustamine. Loetule emotsionaalse hinnangu andmine (lõbus, tõsine, igav jne). Huvipakkuva raamatu leidmine kooli või kodukoha raamatukogust täiskasvanu abiga. Autor, kunstnik (illustraator), raamatukogu</p>	<p>Pädevused: <i>Kultuuri- ja väärtuspädevus</i> - õpilane väärtustab ümbritsevat keskkonda ja looduslikku mitmekesisust; väärtustab loomingut ning on oma ettevõtmistes loominguline. <i>Õpipädevus</i> - töötab individuaalselt ja rühmas; seostab omandatud teadmisi varemõpitu ja kogetuga; analüüsib oma teadmisi ja oskusi. Läbivad teemad: <i>Kultuuriline identiteet</i> – õpilane väärtustab omakultuuri, kombeid ja traditsioone. <i>Väärtused ja kõlblus</i> – õpilane tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi, järgib neid koolis ja väljaspool kooli. Lõiminguteemad: Esivanemate pärand Mina ja teised rahvused Ajakirja Täheke lugemine Vabariigi aastapäev Emakeelepäev</p>

<p>Kirjutamine Õpilane kasutab õigeid kirjutamisvõtteid, teab, kuidas väikesi ja suuri kirjatähti kirjutatakse ning sõnas õigesti seostatakse.</p>	<p>Kirja eelharjutused. Kirjutamine pliiatsi ja kriidiga, joonistähtede kirjutamine. Õige pliiatsihoid ja kirjutamisasend istudes ja seistes (tahvli juures). Väikeste kirjatähtede õppimine. Suurte kirjatähtede õppimine. Tähtede seostamine. Trüki- ja kirjatäht</p>	<p>Pädevused: <i>Sotsiaalne ja kodanikupädevus</i> - teeb koostööd õpetaja ja kaasõpilastega. <i>Õpipädevus</i> - töötab individuaalselt ja rühmas; seostab omandatud teadmisi varemõpitu ja kogetuga; analüüsib oma teadmisi ja oskusi. Ainetevaheline lõimimine: <i>Matemaatika</i> – tekstülesannete lahendamine, tekstist vajalike andmete leidmine, visuaalselt esitatud infost arusaamine, töökorralduste kuulamine ja mõistmine. <i>Kehaline kasvatus</i> – aktiivsed ja liikumist nõudvad kehakultuuripausid, töökorralduste kuulamine ja mõistmine.</p>
<p>Teeb ära kirja tahvlilt.</p>	<p>Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine. Töö vormistamine näidise järgi, töö puhtus, käekirja loetavus. Teksti ära kirja tahvlilt, õpikust. Oma kirjutusvea parandamine õpetaja abiga. Ära kirja</p>	<p>Läbivad teemad: <i>Teabekeskond</i> – õpilane tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda. <i>Tehnoloogia ja innovatsioon</i> – õpilane oskab nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada. <i>Tervis ja ohutus</i> – õpilane järgib tervislikke eluviise, käitub turvaliselt ning aitab kaasa tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.</p>
<p>Täidab tahvlinäidise järgi õpetaja abiga õpilaspäevikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, varustab töö kuupäevaga.</p>	<p>Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, õnnitlus (kujundamine näidise järgi). Kutse, õnnitluskaart</p>	<p>Lõiminguteemad: Tuleb sügis Minu pere Tuleb talv. Talveks valmistumine</p>
<p>Koostab näidise järgi kutse.</p>	<p>Häälik, sõna, lause, tekst. Tähed ja tähestik, võortähtede vaatlus. Häälikute märkimine kirjas. Täis- ja kaashäälikud. Täishäälikuühendiga tutvumine. Täishääliku pikkuse eristamine ja õigekiri, kaashääliku pikkusega tutvumine. Sõna ja lause ladumine ja</p>	<p>Pädevused: <i>Sotsiaalne ja kodanikupädevus</i> - teeb koostööd õpetaja ja kaasõpilastega. <i>Õpipädevus</i> - töötab individuaalselt ja rühmas; seostab omandatud teadmisi varemõpitu ja kogetuga; analüüsib oma teadmisi ja oskusi. Ainetevaheline lõimimine:</p>
<p>Eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, sõna, lauset.</p>	<p>Häälik, sõna, lause, tekst. Tähed ja tähestik, võortähtede vaatlus. Häälikute märkimine kirjas. Täis- ja kaashäälikud. Täishäälikuühendiga tutvumine. Täishääliku pikkuse eristamine ja õigekiri, kaashääliku pikkusega tutvumine. Sõna ja lause ladumine ja</p>	<p>Pädevused: <i>Sotsiaalne ja kodanikupädevus</i> - teeb koostööd õpetaja ja kaasõpilastega. <i>Õpipädevus</i> - töötab individuaalselt ja rühmas; seostab omandatud teadmisi varemõpitu ja kogetuga; analüüsib oma teadmisi ja oskusi. Ainetevaheline lõimimine:</p>

	kirjutamine. <i>i</i> ja <i>j</i> ning <i>h</i> sõna alguses seoses tähtede õppimisega. Tähestik, võortäht, täishäälikuühend, lühike, pikk ja ülipikk häälik	<p><i>Matemaatika</i> – tekstülesannete lahendamine (teksti mõistmine), tekstist vajalike andmete leidmine, visuaalselt esitatud infost arusaamine.</p> <p><i>Kehaline kasvatus</i> – aktiivsed ja liikumist nõudvad kehakultuuripausid, töökorralduste kuulamine ja mõistmine.</p> <p>Läbivad teemad:</p> <p><i>Teabekeskond</i> – õpilane tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda.</p> <p><i>Tervis ja ohutus</i> – õpilane järgib tervislikke eluviise, käitub turvaliselt ning aitab kaasa tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.</p> <p>Lõiminguteemad:</p> <p>Minu huvid ja hobid</p> <p>Minu pere</p> <p>Tuleb talv. Talveks valmistumine</p> <p>Jõulude ootel</p> <p>Mina ja sõbrad</p> <p>Kevade tunnused</p> <p>Aastaring looduses</p> <p>Mina ja loomad</p> <p>Minu suvi</p>
Kirjutab omasõnade algusesse <i>k</i> , <i>p</i> , <i>t</i> .	Sulghäälik (<i>k</i> , <i>p</i> , <i>t</i>) omasõnade alguses. Sulghäälik	
Kirjutab õigesti lühemaid (kuni 2-silbilisi) sõnu ja lauseid.	Jutu kirjutamine pilditäiendusena (pildi allkiri, kahekõne jms). Loovtöö kirjutamine (pildi, pildiseeria, küsimuste järgi). Liitsõna moodustamine. Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine (15–20 sõna lihtlausetena). Loovtöö, liitsõna, etteütlus	
Teab, et lause lõpeb punktiga.	Tutvumine jutustava (väit-), küsi- ja hüüdlausega. Lause lõpumärgid: punkt, (küsi- ja hüüumärgiga tutvumine). Koma lauses (teksti vaatlus). Jutustav, küsi- ja hüüdlause, koma, punkt, küsimärk, hüüumärk	
Teab, et lause alguses, inimeste, loomade, oma kodukoha nimes kasutatakse suurt algustähte.	Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimedes. Suur algustäht, nimi	
Kirjutab õigesti oma ees- ja perekonnanime.		